

Yap?land?rmac? Ö?renme Ortam? De?erlendirme Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Yap?land?rmac? Ö?renme Ortam? De?erlendirme Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=32820>

Özet

Yapılandırma? Öğrenme Ortam? Değerlendirme Ölçeği (YÖÖDÖ), Selay Arkün ve Pınar A?kar tarafından 2010 yılında geliştirilmiş bir ölçektir. Bu ölçeğin temel amacı, eğitim ortamlarının yapılandırma? öğrenme ilkelerine ne ölçüde uygun olduğunu belirlemek ve değerlendirmektir. Ölçek, öğrencilerin algılarının temel alarak öğrenme çevresinin niteliğini altı farklı boyutta analiz eder.

Ölçek, toplam 28 maddeden ve 6 alt boyuttan oluşmaktadır. Yapılan psikometrik çalışmalar sonucunda ölçeğin yüksek düzeyde güvenilir ve geçerli olduğu gösterilmiştir. YÖÖDÖ, eğitim araştırmalarında ve öğretim programlarının geliştirilmesi süreçlerinde yapılandırma? yaklaşımların etkinliğini ölçmek için kritik bir araç olarak kullanılmaktadır.

Anahtar Kelimeler

Yapılandırma? Öğrenme Ortam?, Yapılandırma? Öğrenme, Öğrenci Merkezli Eğitim, Öğrenme Ortam? Değerlendirme, Psikometrik Özellikler, Eğitim Bilimleri.

Yazarlar

Selay Arkün, Pınar A?kar.

Amaç

Yapılandırma? Öğrenme Ortam? Değerlendirme Ölçeği'nin (YÖÖDÖ) temel amacı, öğrencilerin deneyimlediği öğrenme ortamının, yapılandırma? eğitim felsefesinin gerektirdiği temel bileşenleri ne derece yansıttığını saptamaktır. Bu değerlendirme, eğitimcilerin ve araştırmacıların mevcut öğrenme ortamlarının güçlü ve zayıf yönlerini belirlemelerine olanak tanır.

Ölçek, özellikle ders içi uygulamaların ve öğrenci-öğretmen etkileşimlerinin yapılandırma? kurama uygunluğunu nicel verilerle ortaya koyarak, öğretim süreçlerinin iyileştirilmesi için somut geri bildirim sağlamayı hedefler. Geliştirme süreci, 2010 yılında Arkün ve A?kar tarafından gerçekleştirilmiştir.

Yapı

Ölçek, psikolojik yapı olarak yapılandırma? öğrenme ortamının algılanan kalitesini ölçmektedir. Bu kapsamda, öğrencinin aktif katılımı, eleştirel düşünme, işbirliği ve öğrenilen bilginin gerçek yaşamla bağlantısı gibi kritik yapılandırma? unsurları değerlendirir. Ölçek,

toplam 28 maddeden oluşan alt? temel alt boyuta sahiptir.

Bu alt boyutlar, yapılandırma?nın farklı yönlerini temsil eder: **Öğrenci Merkezli** olma, **Dü?ündürme** yetene?i, **??birlikli** çalışma ortam?, **Ya?amla ?lgili** olma, **Öğretim ve Değerlendirmenin Bir Aradal??? ve Farklı Bak?? Aç?ılar?** geli?tirme. Her bir alt boyut, öğrenme ortam?nın kendine özgü bir özelli?ini detaylıca incelemektedir.

Geçerlik

Yapılandırma? Öğrenme Ortam? Değerlendirme Ölçeği'nin yapı? geçerli?i, kapsamlı psikometrik analizlerle incelenmiştir. Yapılan analizler, ölçeğin teorik olarak öngörülen alt? faktörlü yapı?y? ba?arılı? bir şekilde destekledi?ini göstermiştir.

Ölçeğin son halini alması sürecinde bir maddenin ç?karılmasıyla 28 maddeye ulaşılmıştır. Ölçek, yapılandırma? öğrenme ortam?nın alt? boyutunu ölçme konusunda yeterli düzeyde geçerlik sergilemiştir.

Güvenirlik

Ölçeğin iç tutarlılık güvenilirli?i, **Cronbach Alpha** katsayı?s? kullanılarak hesaplanmıştır. Elde edilen Cronbach Alpha güvenilirlik katsayı?s? .96 olarak belirlenmiştir.

.96 gibi oldukça yüksek bir değer, ölçek maddelerinin aynı yapı?y? tutarlı? bir şekilde ölçtü?ünü ve ölçeğin iç tutarlılık?nın mükemmel düzeyde olduğunu göstermektedir. Bu yüksek güvenilirlik düzeyi, ölçeğin eğitim araştırmalarında güvenle kullanılabilece?ini teyit etmektedir.

Faktör Analizi

Ölçek geli?tirme çalışmasında, Yapılandırma? Öğrenme Ortam? Değerlendirme Ölçeği'nin faktör yapı?s?n? doğrulamak amacıyla **Doğrulayıcı Faktör Analizi** (DFA) uygulanmıştır. DFA sonucunda, ölçeğin alt? faktörlü yapı?s?nın verilerle uyumlu olduğu görülmü? ve son hali 28 madde olarak belirlenmiştir.

Faktör analizi sonuçlarına göre, ölçeğin açıklad??? toplam varyans oran? %66,65 olarak tespit edilmiştir. Bu oran, ölçeğin yapılandırma? öğrenme ortam? yapı?s?yla ilişkili varyansın büyük bir kısmının açıklayabildi?ini kanıtlamaktadır.

Ölçek Yapısı?

Test Türü: Geli?tirme ölçeği (Öz bildirim tipi)

Format: **7'li Likert Tipi Ölçek**. Maddeler "Tamamen katılıyorum (7)" ile "Hiç katılmıyorum (1)"

arasında puanlanmaktadır. Yüksek puanlar, öğrenme ortamının yapılandırma? ilkelere daha yüksek düzeyde uygun olduğunu gösterir.

Mevcut Dil: Türkçe

Popülasyon Grubu: Eğitim ortamlarındaki öğrenciler.

Ya? Grubu: Eğitim kademesine bağı? olarak lise ve üniversite öğrencileri (geliştirme makalesi detaylı? örneklem bilgisi içermemekle birlikte, eğitim bağılam?nda kullanıma uygundur).

Popülasyon Detayları: Ölçek, herhangi bir dersin veya öğrenme ortamının yapılandırma? özelliklerini değerlendirmek amacıyla eğitim gören bireylere uygulanabilir.

Test Metodolojisi: Ölçek, altı? alt boyutta toplam 28 maddeden oluşmaktadır. Puanlama 7'li Likert formatındadır. Her alt boyutun ve toplam ölçeğin puanı ayrı ayrı hesaplanarak öğrenme ortamının yapılandırma? niteliği değerlendirilir.

Anahtar Kelimeler

Yapılandırma?lık, Eğitimde Değerlendirme, Öğrenme Ortamı, Güvenirlilik, Faktör Analizi, Likert Ölçeği.

Yazarlar

Yazar ORCID Tanımlayıcıları: Mevcut değil.

Kurumsal E-posta Adresleri: selaya@hacettepe.edu.tr (Sorumlu Yazar Selay Arkün).

Yazın?ma Adresi: Hacettepe Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Ankara, Türkiye.

Yazınlar, Ücret ve Test Yılı?

Ölçek, 2010 yılında yayınlanmıştır. Kullanım izinleri için sorumlu yazar Selay Arkün ile iletişime geçilmesi gerekmektedir.

Ölçeğin orijinal makalesi ve detaylı? psikometrik bilgileri, Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi üzerinden erişilebilir durumdadır. İletişim e-posta adresi yukarıda belirtilmiştir.

Orijinal makale bağlantısı: efdergi.hacettepe.edu.tr

Ölçeğin orijinal PDF dosyası burada indirilebilir: yapilandirmaci-ogrenme-ortami-degerlendirme-olcegi-toad.pdf

Kaynaklar

Arkün, S., ve Aşkar, P. (2010). Yapılandırılmış Öğrenme Ortamlarının Değerlendirme Ölçeğinin geliştirilmesi. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 39, 32-43.

Yapılandırılmış Öğrenme Ortamı Değerlendirme Ölçeği Maddeleri

Ölçek, 6 alt boyut ve 28 maddeden oluşmaktadır. Örnek maddeler ve alt boyutlardaki madde sayıları aşağıdadır:

Öğrenci Merkezli (4 madde): Bu derste öğrencilerin, öğretmene göre daha aktif olduğunu düşünüyorum.

Düşündüren (7 madde): Dersle ilgili soruların cevaplarını araştırarak buluyorum.

Birlikli (4 madde): Derste arkadaşlarımla işbirliği içinde çalışıyoruz.

Yaşamla ilgili (4 madde): Derste öğrendiklerimin gerçek dünyada işime yarayacağını düşünüyorum.

Öğretim ve değerlendirmenin bir arada olması (4 madde): Ders kapsamındaki değerlendirmelerin öğrenmeye katkısı oluyor.

Farklı bakış açıları (5 madde): Bir problemin çözümü için farklı yollar üretebiliyorum.